

UNIWERSYTET ŚLĄSKI
CENTRUM PRAWA DESIGNU, MODY I REKLAMY

LAW *in* STYLE

Własność danych badawczych
IV Pomorska Konferencja Open Science - udostępnianie danych badawczych
(sharing research data)

14.04.2021 r. godz. 10:15-10:55 online

dr hab. Marlena Jankowska Augustyn, prof. UŚ
Dyrektor Centrum Prawa Designu, Mody i Reklamy UŚ

MOST DANYCH

Fundusze
Europejskie
Polska Cyfrowa

Rzeczpospolita
Polska

MOST DANYCH

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

LAW *in* STYLE

1. Własność
2. Danych
3. Badawczych

LAW *in* STYLE

Art. 140. Treść prawa własności

Dz.U.2020.0.1740 t.j. - Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny

W granicach określonych przez ustawy i zasady współzycia społecznego właściciel może, z wyłączeniem innych osób, korzystać z rzeczy zgodnie ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem swego prawa, w szczególności może pobierać pożytki i inne dochody z rzeczy. W tych samych granicach może rozporządzać rzeczą.

LAW *in* STYLE

GOSPODARKA GLOBALNA/KRAJOWA

Rys. 4. Piramida poznawcza a dobra IPR. Opracowanie własne przygotowane w oparciu o dostępne źródła⁵².

LAW *in* STYLE

zakres prawa
własności
intelektualnej

▪ dobra
osobiste

- Firma
 - Twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska.
 - Klientela
 - Reputacja
 - [...]
- PRAWO AUTORSKIE⁵⁴
- utwór
- bazy danych⁵⁵

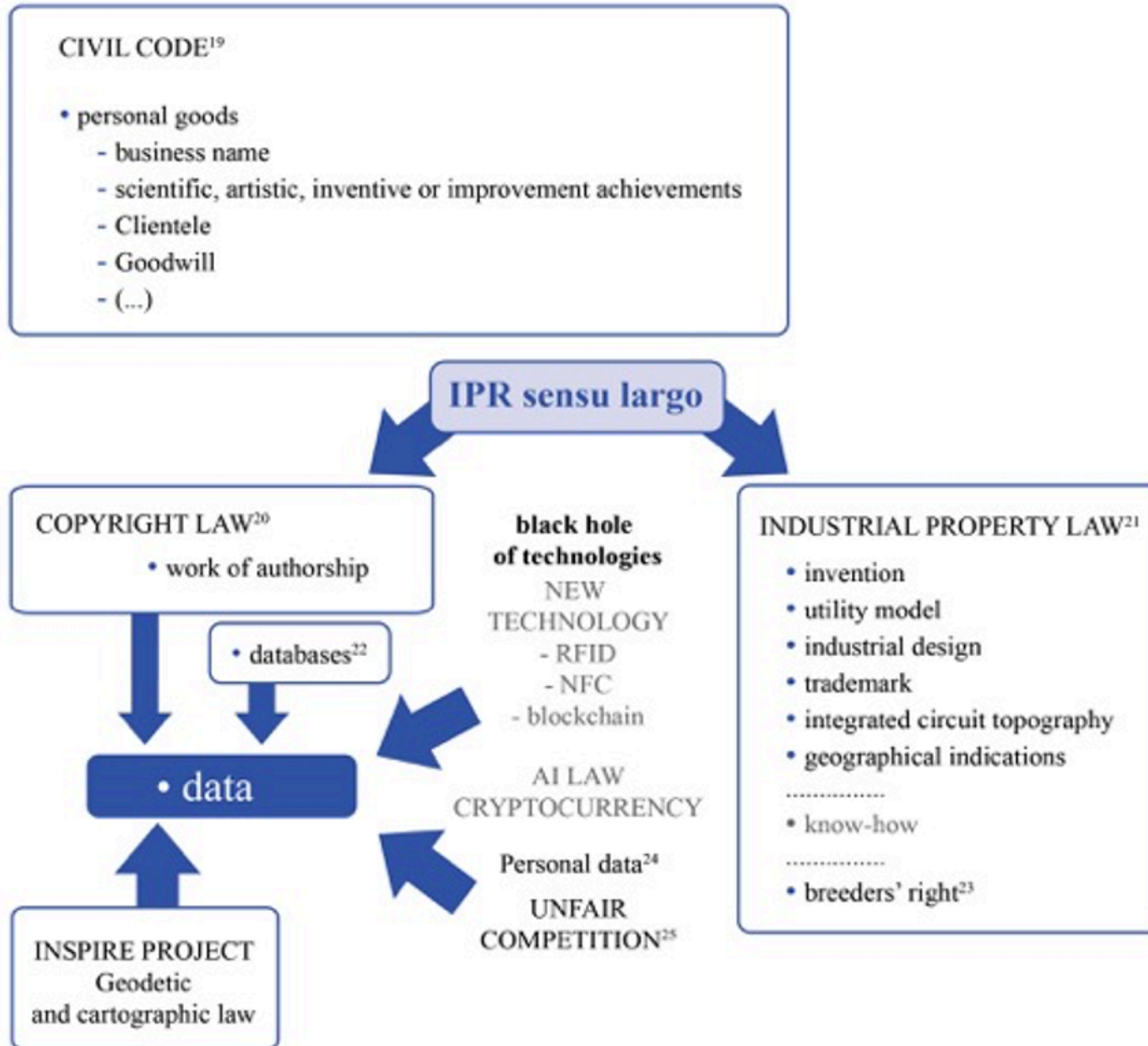
PRAWO CYWILNE³³

IPR

Rys.5. Zakres prawa własności intelektualnej. Szarym kolorem zaznaczono obszary nieuregulowane, rozwijające się lub posiadające nowe nowe szcążkowe regulacje prawne.

LAW *in* STYLE

LAW *in* STYLE

ustawa PSZWIn definiuje w art. 4 działalność naukową, badania naukowe, prace rozwojowe i twórczość artystyczną.

Art. 4. [Zakres działalności naukowej]

1. Działalność naukowa obejmuje badania naukowe, prace rozwojowe oraz twórczość artystyczną.

2. **Badania naukowe** są działalnością obejmującą:

1) **badania podstawowe** rozumiane jako prace empiryczne lub teoretyczne mające przede wszystkim na celu zdobywanie nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne;

2) **badania aplikacyjne** rozumiane jako prace mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności, nastawione na opracowywanie nowych produktów, procesów lub usług lub wprowadzanie do nich znaczących ulepszeń.

3. **Prace rozwojowe** są działalnością obejmującą nabywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy i umiejętności, w tym w zakresie narzędzi informatycznych lub oprogramowania, do planowania produkcji oraz projektowania i tworzenia zmienionych, ulepszonych lub nowych produktów, procesów lub usług, z wyłączeniem działalności obejmującej rutynowe i okresowe zmiany wprowadzane do nich, nawet jeżeli takie zmiany mają charakter ulepszeń.

4. **Twórczość artystyczna** jest działalnością obejmującą działania twórcze w sztuce, której efektem jest stanowiące wkład w rozwój kultury dzieło artystyczne materialne lub niematerialne, w tym także artystyczne wykonanie.

LAW *in* STYLE

Wśród możliwych **reżimów ochrony** wskazuje się na:

- prawa własności intelektualnej,
- przepisy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, w tym zwłaszcza reżim ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa,
- umowy cywilnoprawne (wśród których znajdują się umowy o zachowaniu poufności, ang. Non-Disclosure Agreements, NDA),
- ochrona baz danych (lecz ta dotyczy bazy jako takiej, a nie jej danych, w tym treści),
- umowy prawa prywatnego, w tym licencje stanowiące umowy inne, niż autorskoprawne.

LAW *in* STYLE

Art. 1. 1. Przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór).

2. W szczególności przedmiotem prawa autorskiego są utwory:

- 1) wyrażone słowem, symbolami matematycznymi, znakami graficznymi (literackie, publicystyczne, naukowe, kartograficzne oraz programy komputerowe);
- 2) plastyczne;
- 3) fotograficzne;
- 4) lutnicze;
- 5) wzornictwa przemysłowego;
- 6) architektoniczne, architektoniczno-urbanistyczne i urbanistyczne;
- 7) muzyczne i słowno-muzyczne;
- 8) sceniczne, sceniczno-muzyczne, choreograficzne i pantomimiczne;
- 9) audiowizualne (w tym filmowe)

LAW *in* STYLE

2¹. Ochroną objęty może być wyłącznie sposób wyrażenia; nie są objęte ochroną odkrycia, idee, procedury, metody i zasady działania oraz koncepcje matematyczne.

3. Utwór jest przedmiotem prawa autorskiego od chwili ustalenia, chociażby miał postać nieukończoną.

4. Ochrona przysługuje twórcy niezależnie od spełnienia jakichkolwiek formalności

LAW *in* STYLE

Dane rastrowe

Dane wektorowe

LAW *in* STYLE

Zdjęcie z Satelity

ESA v. Die Welt, 1988

M Sat Editions v. Rubie's
France, 2003

LAW *in* STYLE

Forma/treść

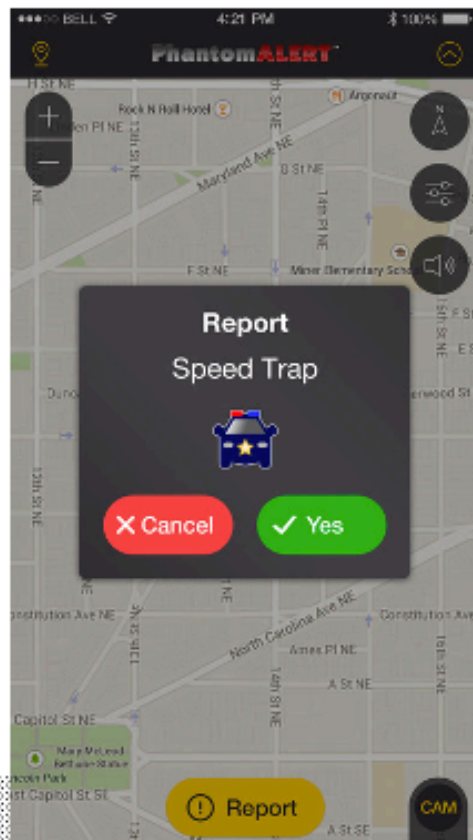
**The City of
New York
v. Geodata Plus,
LLC, 2007**

LAW *in* STYLE

Forma/treść

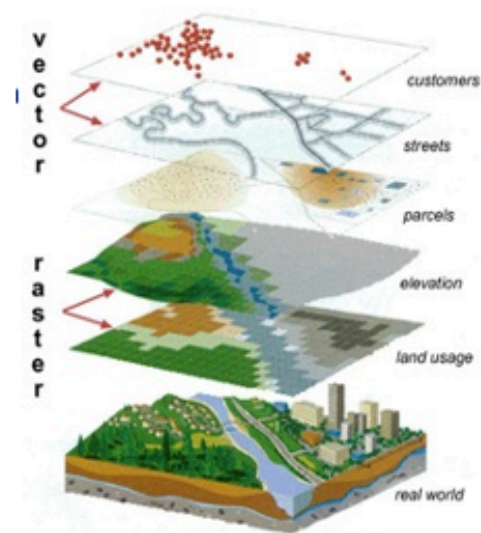

**PhantomALERT,
Inc. v. Google
Inc. 2016,
Luty 2017**

LAW *in* STYLE

29.10.2015 r., C-490/14, Freistaat Bayern v. Verlag Esterbauer

LAW *in* STYLE

ATM

Node: 863630288

Moved bank

Edited over 5 years ago by [mackerski](#)

Version #1 - Changeset #5511353

Location: 53.3858511, -6.3741626

Tags

amenity	atm
operator	Ulster Bank

[Download XML](#) - [View History](#)

LAW *in* STYLE

building

Way: 272189425

Added buildings

Edited almost 2 years ago by [mackerski](#)

Version #1 · Changeset #21523491

Tags

building

house

Nodes

[2771207150](#)

[2771207148](#)

[2771207152](#)

[2771207151](#)

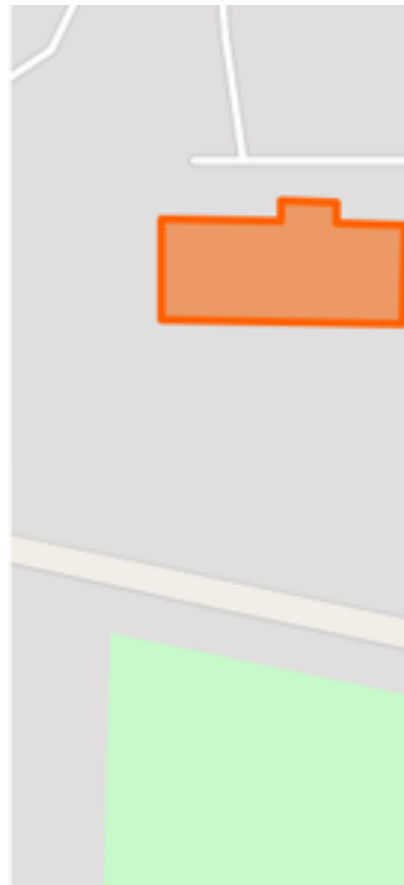
[2771207147](#)

[2771207145](#)

[2771207132](#)

[2771207134](#)

[2771207150](#)

LAW *in* STYLE

Semi-detached-house

Way: 72501362

Added 3D tagging on buildings

Edited about 1 year ago by [mackerski](#)

Version #3 · Changeset #26860650

Tags

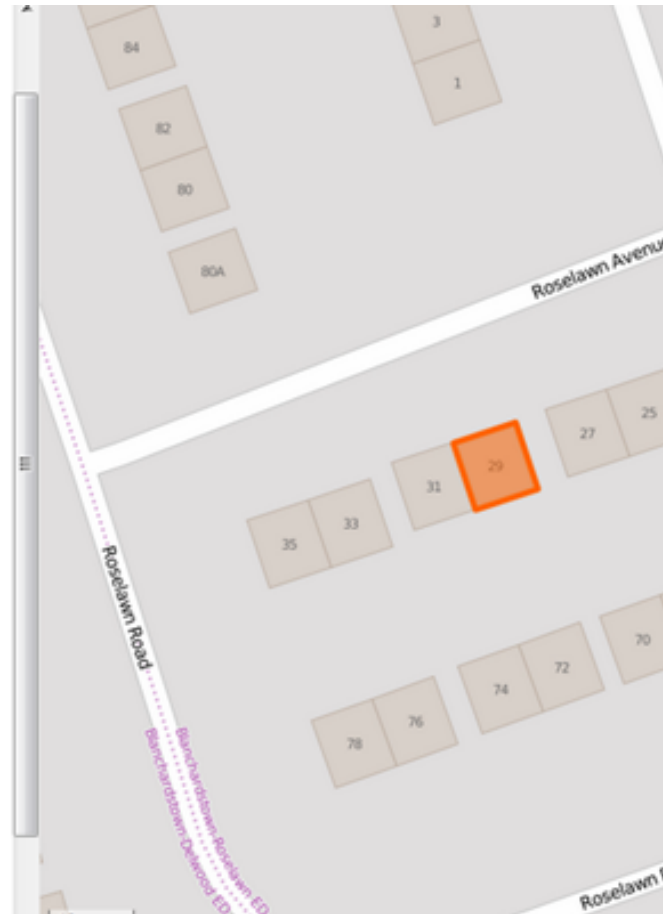
addr.city	Blanchardstown
addr.country	IE
addr.housenumber	29
addr.street	Roselawn Avenue
building	house
levels	2
roof.angle	30
roof.colour	black
roof.orientation	across
roof.shape	gabled

Nodes

860686329 (part of way 72501346)

860686394

860686437

LAW *in* STYLE

Road

Way: Roselawn Avenue (2642220) ×

Speed limit added

Edited over 1 year ago by VictoriE

Version #4 · Changeset #21913709

Tags

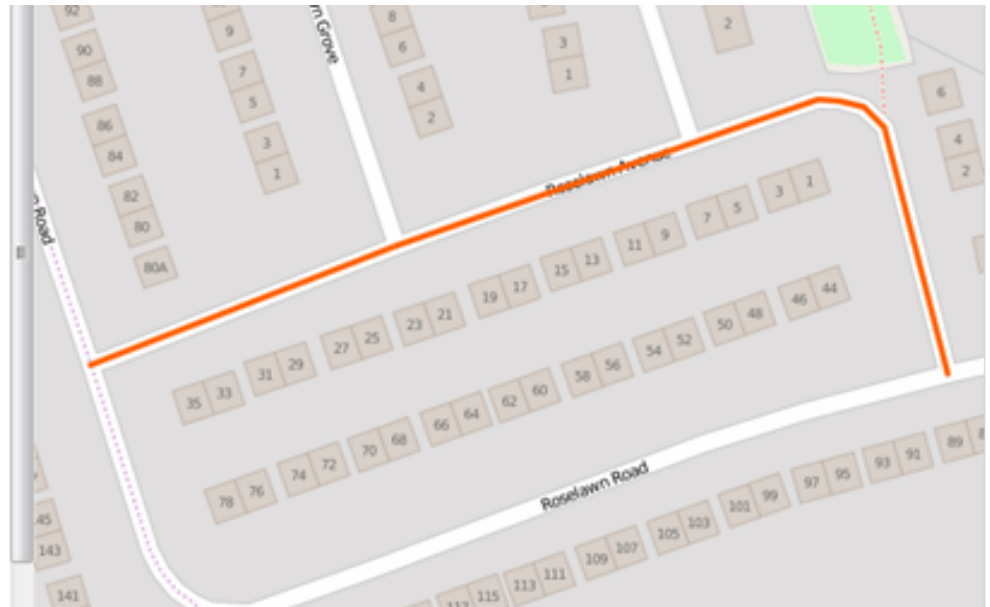
highway	residential
maxspeed	50
name	Roselawn Avenue

Nodes

11853613 (part of way — Roselawn Road (241524673))

2752890141

11853619 (part of way — Roselawn Grove

GOSPODARKA GLOBALNA/KRAJOWA

Rys. 4. Piramida poznawcza a dobra IPR. Opracowanie własne przygotowane w oparciu o dostępne źródła⁵².

LAW *in* STYLE

Kodeks Etyki Pracownika Naukowego

Aktualna wersja kodeksu etyki stanowi
załącznik do uchwały nr 2/2020
Zgromadzenia Ogólnego PAN z dnia
25.06.2020

LAW *in* STYLE

„3.1. DANE NAUKOWE

Wszystkie oryginalne dane źródłowe, a więc pierwotne wyniki badań, na których zostały lub zostaną oparte publikacje, a w niektórych przypadkach również próbki czy materiały pochodzące z prowadzonych badań, powinny być skrupulatnie udokumentowane i bezpiecznie zarchiwizowane w sposób uniemożliwiający manipulowanie nimi i zapewniający po opublikowaniu tych badań ich dostępność przez okres właściwy dla danej dyscypliny. Właścicielem i dysponentem obiektów materialnych oraz danych naukowych nabytych w ramach działalności instytucji naukowej jest ta instytucja lub instytucja zewnętrzna finansująca te badania z zastrzeżeniem przepisów prawa o własności intelektualnej i zawartych w umowie. Uczestniczący w pozyskiwaniu tych obiektów lub danych powinni mieć pierwszeństwo w ich naukowym opracowaniu. Szczegółowe kwestie dotyczące tych praw i zobowiązań powinny być zawarte w statutach i regulaminach instytucji”.

LAW *in* STYLE

Na podstawie art. 31 ust. 3 Konstytucji w zw. z ustawą o Polskiej Akademii Nauk realizacja wolności badań naukowych jest delegowana na Polską Akademię Nauk (dalej: uPAN). W świetle art. 2 ust. 1 uPAN Akademia służy rozwojowi, promocji, integracji i upowszechnianiu nauki oraz przyczynia się do rozwoju edukacji i wzbogacania kultury narodowej. Zgodnie z art. 2 ust. 2. pkt 4) uPAN do zadań PAN należy w szczególności **formułowanie zasad etyki w nauce**. W zgodzie ze statuującymi ją przepisami ustrojowymi, Polska Akademia Nauk tworzy różnego rodzaju akty prawne i dokumenty, m.in. w postaci: uchwał Zgromadzenia Ogólnego PAN i Prezydium PAN, postanowień Prezydium PAN, decyzji Prezesa PAN, opinii prawnych i regulaminów. Zgodnie z art. 39 ust. 3 uPAN Komisja do spraw etyki w nauce opracowuje kodeks etyki pracownika naukowego oraz prowadzi działalność mającą na celu upowszechnianie standardów rzetelności badań naukowych A. Chorążewska, A. Biłgorajski, Konstytucyjna..., s. 126.

LAW *in* STYLE

Sprawa o sygn. 26/2017, 54/2017

W tej sprawie Komisja wyraziła stanowisko, że wkład studentów był czysto techniczny, czyli niekreatywny, niemniej jednak samodzielny i takiej natury, że warunkował powstanie dzieła naukowego, o czym świadczy fakt, że materiał został wykorzystany. Opinia taka została za zakwestionowana w literaturze prawnej. Część autorów słusznie twierdzi, że „Wydaje się, że sam udział studenta w badaniach naukowych pracownika naukowego nie powinien automatycznie oznaczać jego prawa do uzyskania statusu współautora procesu badawczego badań i powstających”.

LAW *in* STYLE

Art. 23. Definicja dóbr osobistych

Dz.U.2020.o.1740 t.j. - Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny

Dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

LAW *in* STYLE

można udzielić ochrony prawnej i przyznać stosowne uprawnienia podobne do autorskoprawnych per analogiam na podstawie tej dość prostej formuły zawartej w klasycznym prawie cywilnym.

To jednakże wymusza uprzednią analizę w zakresie relacji art. 23 k.c. do praw przyznanych w prawie autorskim czy prawie własności przemysłowej, z której wynikałoby jednoznacznie,

czy rekonstrukcja praw analogicznych do osobistych uprawnień autora jest możliwe.

Zdaniem R. Markiewicza podstawą do takich przemysłów jest na wstępie rozumienie pojęcia „twórczości naukowej”, która obejmuje:

- wyniki pracy naukowej, jak i
- proces twórczego myślenia

LAW *in* STYLE

W orzecznictwie istnieje potwierdzenie tezy, że wyniki mogą być chronione na podstawie art. 23 k.c.:

- [wyrok SN z dnia 8.02.1978, II CR 515/77](#), OSPiKA 1979, nr 3, poz. 52; idee i rozwiązania jeśli nie podlegają ochronie prawa autorskiego, to nie oznacza, że nie mogą być chronione na podstawie zasad ogólnych prawa cywilnego,
- [wyrok SN z dnia 22.03.1973, I CR 3/73](#), „przemilczenie w opracowaniu naukowym poświęconym wynikom konkretnych badań wiadomości o tym, kto badania te zapoczątkował, prowadził, rozwiązał i opracował, może w konkretnych okolicznościach zagrażać twórczości naukowej tej osoby, a nawet twórczość tę naruszać. Zachodzi to zwłaszcza wtedy, gdy wspomniane przemilczenie jest tego rodzaju – zwłaszcza w związku z treścią lub charakterem opracowania – według obiektywnych ocen pomniejsza cudzy dorobek naukowy lub dorobkowi temu zagraża. W tych przypadkach osobie tej przysługuje ochrona przewidziana w art. 23–24 k.c. Jednakże gdy okoliczności takie nie zachodzą, to w danym tylko pominięciu w publikacji naukowej cudzych osiągnięć naukowych w zakresie konkretnych badań nie można dopatrzeć się działania bezprawnego, naruszającego cudzą twórczość naukową lub zagrażającą tej twórczości”.

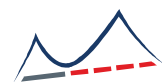

LAW *in* STYLE

Wśród możliwych **reżimów ochrony** wskazuje się na:

- prawa własności intelektualnej,
- przepisy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, w tym zwłaszcza reżim ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa,
- umowy cywilnoprawne (wśród których znajdują się umowy o zachowaniu poufności, ang. Non-Disclosure Agreements, NDA),
- ochrona baz danych (lecz ta dotyczy bazy jako takiej, a nie jej danych, w tym treści),
- umowy prawa prywatnego, w tym licencje stanowiące umowy inne, niż autorskoprawne.

MOST WIEDZY
mostwiedzy.pl

Open Research Data

Projekt

*„MOST DANYCH. Multidyscyplinarny Otwarty System Transferu Wiedzy
– etap II: Open Research Data”*

współfinansowany jest

z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020

Dziękuję za uwagę